

Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Kliimaministeeriumile

Teie: 04.09.2023 nr 1-4/23/4041

Meie: 7.09.2023 nr 1-5/23/5912

Eesti Keskkonnaühenduste Koja seisukoht raadamistasu kehtestamise kohta

Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO) tänab võimaluse eest eelnõud kommenteerida, kuid on äärmiselt nõrkinud niivõrd lühikesest kaasamistajast, mille tõttu saame esitada vaid põhimõttelised ettepanekud eelnõu kohta, kuid mitte detailseid arvutusi jms. Detailse tagasiside andmist takistab ka seletuskirja pinnapealsus, milles mh ei ole põhjendatud raadamistasu arvutamise metoodika ning komponentide valikut.

EKO toetab raadamistasu kehtestamist, kuid leiab, et **raadamistasu kehtestamine ei tohi õigustada laiaulatuslikku raadamist**. Olemasolevat metsaökosüsteemi ei saa asendada ega taastada puude istutamisega mujale. Lähtudes leevendusmeetmete hierarhiast (vältimine - minimeerimine - taastamine - hüvitamine), tuleks esmajärjekorras vältida metsade raadamist.

Nagu keskkonnatasude seaduse ja metsaseaduse muutmise eelnõu seletuskirjas välja tuuakse, siis lähematel aastatel on näha raadamise mahu suurenemist, mis näitab, et surve metsade raadamiseks ainult kasvab ning raadamistasu kehtestamine ei vähenda probleemi. Kuna Eesti metsad on niigi juba halvas seisukorras ning raadamine ohustab rohetuumalasi ja võib vähendada rohevõrgustike ühenduvust ja kvaliteeti, **peab raadamistasu olema niivõrd kõrge, et raadatud puidu müügist saadud tulu seda ei kataks**. Planeeritav raadamistasu ei pane raadajat piisavalt alternatiive otsima. Seetõttu EKO **ei toeta raadamisõiguse tasule ülempiiri kehtestamist seaduses**, sest Venemaalt impordikeelu jätkudes, LULUCF eesmärkide täitmiseks jm põhjustel võivad lähiaastatel raiemahud Eesti lähipiirkonnas väheneda ning seetõttu puidu hind tõusta.

Kuna raadatavalt alalt saadava puidu kogus ja kvaliteet võivad olla väga erinevad, ei toeta EKO raadamistasu arvestamist keskmisest Eesti metsamaale talletatud orgaanilise süsiniku kogusest pindalaühiku kohta ja keskmisest metsamaa süsiniku sidumise potentsiaalset pindalaühiku kohta ning **teeb ettepaneku raadamistasu arvutamise metoodikas lähtuda konkreetse raadatava ala** mulla boniteedist, puistu vanusest ning iseloomust (põllumaale istutatud majandusmets või vana väljakujunenud loodusmets). EKO toetab raadamistasu ühe komponendina Euroopa Liidu kasvuhõonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi (EU ETS) ühiku hinna kasutamist, kuid **ETSi keskmise hinna arvutamise periood 10 aastat on liiga pikk** ning ei peegelda korrektset süsiniku hinda. Tagasiside perioodi lühiduse tõttu ei ole meil võimalik teha täpseid ettepanekuid raadamistasu metoodika arvestamiseks st metsamaa grupeerimine vastavalt meie poolt välja pakutud erinevatele parameetritele ning ETSi ühiku hinna sobivama perioodi kohta.

EKO on vastu eelnõu § 1 p-s 6 välja pakutud keskkonnatasude seadust täiendavale (§ 8¹ lõige 5 punkt 3) **erandile mitte nõuda raadamisõiguse tasu kuivendussüsteemide rekonstrueerimise korral**, sest hetkel võib rekonstrueerimise käigus kraavi- ja teedevõrku olulisel määral tihendada, kuid selle käigus ei tohi lubada täiendavat metsade raadamist.

Vältimatu raadamise korral tuleb leida mitmesuguseid leevendusmeetmeid, paralleelselt elupaikade ökoloogilise taastamisega tuleb **suurendada kaitsealasid**, et toetada olemasolevate ökosüsteemide säilimist ja leevendada elurikkuse kriisi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Maia-Liisa Anton, Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator, EKO metsa töörühma nimel